

Modtaget via elektronisk post. Der tages forbehold for evt. fejl

Europaudvalget
(Alm. del - bilag 727)
retlige og indre anliggender ministerråd
(Offentligt)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg

og deres stedfortrædere

Bilag	Journalnummer	Kontor	
1	400.C.2-0	EU-sekr.	6. februar 2001

Under henvisning til Europaudvalgets skrivelse 18. januar 2001 (Alm. del - bilag 658) vedlægges Justitsministeriets besvarelse af det deri stillede spørgsmål nr. 103.

Besvarelse af spørgsmål nr. 103 af 18. januar 2001 fra Folketingets Europaudvalg

(Alm. del {{SPA}} bilag 658).

Spørgsmål nr. 103:

"Vil ministeren inden Folketingets forespørgselsdebat om gennemførelse af Schengenreglerne i Norden (F 19) som forventes foretaget den 6. februar 2001, tilsende udvalget en opdateret redegørelse vedrørende det forberedende arbejde med henblik på Danmarks indtræden i det praktiske Schengen-samarbejde, herunder især vedrørende visumsamarbejdet, grænsekontrol, ydre Schengen-grænser, den interne kontrol, herunder kontrollen i de grænsenære områder,

politisamarbejde, og Schengen-informationssystemet ?"

Svar:

Der henvises til vedlagte reviderede redegørelse af 31. januar 2001 vedrørende det forberedende arbejde med henblik på Danmarks indtræden i det praktiske Schengen-samarbejde.

<DOCUMENT_START>

REVIDERET REDEGØRELSE

<DOCUMENT_START>

vedrørende det forberedende arbejde med henblik på Danmarks indtræden i det praktiske Schengen-samarbejde.

1. Baggrund.

Den 19. december 1996 undertegnede Danmark, Finland og Sverige tiltrædelsesaftaler i forhold til Schengenkonventionen. Samtidig undertegnede Norge og Island en samarbejdsaftale i forhold til Schengenlandene.

Folketinget bemyndigede ved lov nr. 418 af 10. juni 1997 regeringen til at ratificere tiltrædelsesaftalen på Danmarks vegne, og ratifikationen fandt herefter sted den 23. september 1997.

Ved Amsterdam-traktaten, der trådte i kraft den 1. maj 1999, er Schengen-samarbejdet blevet integreret i Den Europæiske Union. Dette er sket i form af en protokol knyttet som bilag til Traktaten om Den Europæiske Union og Traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab.

Det fremgår af Schengen-protokollens artikel 6, at Island og Norge, der ikke er medlemmer af Den Europæiske Union, deltager som associerede i gennemførelsen af Schengen-reglerne og den videre udvikling heraf på baggrund af samarbejdsaftalen af 19. december 1996. Island og Norge har den 18. maj 1999 indgået en aftale med Rådet om relevante procedurer i den forbindelse. Island og Norge har endvidere den 30. juni 1999 indgået en aftale med Rådet om vedrørende de områder af Schengen-reglerne, der gælder for Irland og Storbritannien. De nævnte aftaler er ratificeret af Island den 26. maj 2000 og af Norge den 17. maj 2000 og trådte i kraft den 26. juni 2000.

Af protokollens artikel 2 fremgår det, at Schengen-reglerne, der er nærmere defineret i et bilag til protokollen, fra datoen for Amsterdam-traktatens ikrafttræden er gældende for EU-landene, bortset fra Storbritannien og Irland. For Danmarks og de øvrige nordiske landes vedkommende følger det dog af artikel 2, stk. 2, at Schengen-reglerne først er gældende fra den dato, som Rådet beslutter med enstemmighed blandt EU-landene, bortset fra Storbritannien og Irland. Rådet (Schengen-landene) træffer afgørelsen, når det har konstateret, at forudsætningerne for gennemførelsen af Schengen-reglerne er opfyldt i de nordiske lande, og at kontrollen ved de ydre grænser er effektiv.

Med henblik på denne afgørelse har Schengen-landene i løbet af 2000 gennemført en evaluering af de nordiske lande. De nordiske lande har som led i evalueringen besvaret et omfattende spørgeskema vedrørende de retlige og praktiske spørgsmål i forbindelse med gennemførelsen af Schengen-reglerne i de nordiske lande. Endvidere har de øvrige Schengen-lande gennemført evalueringsbesøg i de nordiske lande inden for områderne databeskyttelse, politisamarbejde, det konsulære visumsamarbejde samt kontrollen ved de ydre grænser, herunder lufthavne og havne.

Den 1. december 2000 traf Rådet (Schengen-landene) afgørelse om en fuldstændig gennemførelse af Schengen-reglerne i forhold til Danmark og de øvrige nordiske lande med virkning fra den 25. marts 2001, dog således at reglerne vedrørende Schengen-informationssystemet skulle bringes i anvendelse i forhold til de nordiske lande med virkning fra den 1. januar 2001.

Det er i rådsafgørelsen forudsat, at det inden den 25. marts 2001 sikres, at Schengen-informationssystemet fungerer tilfredsstillende i de nordiske lande, og at de nordiske lande fuldt ud lever op til Schengen-reglernes krav vedrørende kontrollen ved de ydre Schengen-grænser.

Udkastet til rådsafgørelsen blev forud for rådsmødet forelagt for Folketingets Europaudvalg med henblik på forhandlingsoplæg, ligesom Folketingets Retsudvalg blev orienteret om udkastet.

I overensstemmelse med rådsafgørelsen og i medfør af lov om Danmarks tiltrædelse af Schengenkonventionen traf justitsministeren ved bekendtgørelse nr. 1366 af 20. december 2000 bestemmelse om, at lovens regler om Schengen-informationssystemet trådte i kraft den 1. januar 2001, og at lovens øvrige bestemmelser træder i kraft den 25. marts 2001.

Danmark og de øvrige nordiske lande har i tæt samarbejde truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på landenes indtræden i det praktiske Schengen-samarbejde samt den forudgående evaluering af de nordiske lande. Der er i den forbindelse nedsat en nordisk styregruppe. Styregruppen, der består af repræsentanter for

de myndigheder, der er ansvarlige for det forberedende arbejde i de respektive lande, afholder regelmæssige møder med henblik på koordinering og udveksling af oplysninger.

På nationalt plan sikres den overordnede koordinering gennem afholdelse af regelmæssige møder med henblik på udveksling af oplysninger og erfaringer i den nationale Schengen-gruppe med deltagelse af alle relevante myndigheder og repræsentanter for Københavns Lufthavne A/S og SAS.

Herudover er der nedsat en koordinationsgruppe med deltagelse af Justitsministeriet, Rigspolitechefen, Indenrigsministeriet, Udlændingestyrelsen, Udenrigsministeriet og Datatilsynet. Koordinationsgruppen afholder regelmæssige møder blandt andet med henblik på forberedelse af møderne i den nordiske styregruppe og møderne i den arbejdsgruppe i rådsregi, der er ansvarlig for gennemførelsen af evalueringen af de nordiske lande.

Endelig er der blevet nedsat en ad hoc-arbejdsgruppe sammensat af repræsentanter for Justitsministeriet, Rigspolitechefen, Udlændingestyrelsen, Udenrigsministeriet og Datatilsynet med henblik på koordinering af udarbejdelsen af informationsmateriale i forbindelse med Schengen-reglernes iværksættelse.

Denne redegørelse reviderer Justitsministeriets redegørelse af 12. juli 2000 vedrørende det forberedende arbejde med henblik på Danmarks indtræden i det praktiske Schengen-samarbejde, som blev oversendt til Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg henholdsvis den 18. og 20. juli 2000. Formålet med redegørelsen er at give et samlet overblik over de initiativer og foranstaltninger, der er iværksat med henblik på gennemførelsen af Schengen-reglerne i Danmark. Redegørelsen er udarbejdet i samarbejde med Indenrigsministeriet.

- **Status for det forberedende arbejde.**

Det retlige grundlag.

Folketinget har med henblik på Danmarks indtræden i Schengen-samarbejdet vedtaget lov nr. 418 af 10. juni 1997, der - udover at bemyndige regeringen til at ratificere tiltrædelsesaftalen - indeholder bestemmelser, der angår opfyldelsen af konventionen, herunder bestemmelserne om Schengen-informationssystemet og bestemmelserne om polititjenestemænd fra et andet Schengen-land m.v., der udfører opgaver i Danmark efter konventionens artikel 40 og 41.

Efter lovens § 1, der trådte i kraft den 12. juni 1997, bemyndiges regeringen til på Danmarks vegne at ratificere henholdsvis den danske tiltrædelsesaftale med tilhørende tiltrædelsesprotokoller og samarbejdsaftalen vedrørende Norge og Island.

Efter lovens § 4 fastsætter justitsministeren ikrafttrædelsestidspunktet for lovens øvrige bestemmelser.

På baggrund af rådsafgørelsen af 1. december 2000 og i medfør af lovens § 4 traf justitsministeren ved bekendtgørelse nr. 1366 af 20. december 2000 bestemmelse om, at lovens regler om Schengen-informationssystemet trådte i kraft den 1. januar 2001, og at lovens øvrige bestemmelser træder i kraft den 25. marts 2001.

Loven gælder ikke for Grønland og Færøerne, men forventes for så vidt angår bestemmelserne vedrørende Schengen-informationssystemet sat i kraft ved kongelig anordning også for disse landsdele, jf. lovens § 5.

Justitsministeriet har på denne baggrund anmodet Rigsombudsmanden i Grønland og Rigsombudsmanden på Færøerne om at forelægge Grønlands Hjemmestyre og Færøernes Hjemmestyre et udkast til en anordning om ikrafttræden for henholdsvis Grønland og Færøerne af lovens bestemmelser om Schengen-informationssystemet.

Ændringer af udlændingeloven med henblik på Danmarks indtræden i det praktiske Schengen-samarbejde er gennemført ved lov nr. 410 af 10. juni 1997 om ændring af udlændingeloven (Schengen-konventionen m.v.), lov nr. 473 af 1. juli 1998, lov nr. 140 af 17. marts 1999 og lov nr. 425 af 31. maj 2000. Ikrafttrædelsestidspunktet fastsættes af indenrigsministeren ved bekendtgørelse.

Lovgivningen gælder ikke for Færøerne og Grønland, men vil blive sat i kraft ved kongelig anordning også for disse landsdele med de afvigelser, som de særlige færøske eller grønlandske forhold tilsiger, jf. § 5.

Grønlands Landsting tilsluttede sig den 9. november 2000 et udkast til en anordning om ikrafttræden for Grønland af udlændingeloven. Anordningen indeholder en række af de ændringer, som vil blive sat i kraft ved Danmarks indtræden i Schengen-samarbejdet, jf. lov nr. 410 af 10. juni 1997, lov nr. 473 af 1. juli 1998, lov nr. 140 af 17. marts 1999 og lov nr. 425 af 31. maj 2000, med de afvigelser, som de særlige grønlandske forhold tilsiger.

Udlændingeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 536 af 26. juni 1999, blev den 1. oktober 2000 sat i kraft for Færøerne. Efterfølgende har Indenrigsministeriet anmodet Rigsombudsmanden på Færøerne om at forelægge Færøernes Hjemmestyre et udkast til en anordning om ikrafttræden for Færøerne af en række af de ændringer i den danske udlændingelov, som vil blive sat i kraft ved Danmarks indtræden i Schengen-samarbejde, jf. lov nr. 410 af 10. juni 1997, lov nr. 473 af 1. juli 1998, lov nr. 140 af 17. marts 1999 og lov nr. 425 af 31. maj 2000 med senere ændringer, med de afvigelser, som de særlige færøske forhold tilsiger.

Indenrigsministeriet er endvidere i færd med at foretage de ændringer i udlændingebekendtgørelsen, der er nødvendige som følge af Schengen-reglerne.

Det bemærkes i øvrigt, at de nordiske lande den 18. september 2000 undertegnede en tillægsprotokol til Den Nordiske Paskontroloverenskomst med henblik på at bringe denne i overensstemmelse med Schengen-reglerne.

For så vidt angår beskyttelse af personoplysninger er der ved lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger fastsat de fornødne bestemmelser. Loven trådte i kraft den 1. juli 2000. Loven gælder ikke for Færøerne, men forventes sat i kraft ved kongelig anordning for rigsmyndighedernes behandling af oplysninger med de afvigelser, som de særlige færøske forhold tilsiger. Loven gælder heller ikke for Grønland, men forventes sat i kraft ved kongelig anordning med de afvigelser, som de særlige grønlandske forhold tilsiger.

Justitsministeriet har på denne baggrund anmodet Rigsombudsmanden i Grønland om at forelægge Grønlands Hjemmestyre et udkast til en anordning om ikrafttræden for Grønland af loven med de afvigelser, som de særlige grønlandske forhold tilsiger.

Justitsministeriet har endvidere anmodet Rigsombudsmanden på Færøerne om at forelægge Færøernes Hjemmestyre et udkast til en anordning om ikrafttræden for rigsmyndighedernes behandling af oplysninger med de afvigelser, som de særlige færøske forhold tilsiger.

Visumsamarbejdet.

Danmarks deltagelse i Schengen-samarbejdet indebærer en række nye lovgivningsmæssige og administrative ændringer på visumområdet.

Ændringer af udlændingeloven med henblik på Danmarks indtræden i det praktiske Schengen-samarbejde er gennemført ved lov nr. 410 af 10. juni 1997 om ændring af udlændingeloven (Schengen-konventionen m.v.), som ændret ved lov nr. 473 af 1. juli 1998, lov nr. 140 af 17. marts 1999 og lov nr. 425 af 31. maj 2000. Lovgivningen vil blive sat i kraft ved bekendtgørelse i forbindelse med Danmarks indtræden i det praktiske Schengen-samarbejde.

Herefter vil der som udgangspunkt ikke længere skulle udstedes nationalt gældende visum, men et fælles Schengen-visum, der vil gælde for samtlige Schengen-lande. Der vil dog være mulighed for under ganske særlige betingelser at udstede et visum med begrænset geografisk gyldighed gældende f.eks. for Danmark.

Ved udstedelse af visum skal der tages hensyn til de øvrige Schengen-landes interesser. Det er blandt andet ensbetydende med, at det skal undersøges, om en visumansøger er registreret i Schengen-informationssystemet som uønsket udlænding, ligesom der i nogle tilfælde skal foretages konsultation af andre Schengen-landes myndigheder/repræsentationer. I den forbindelse er Udlændingestyrelsen i færd med at etablere den centrale del af et fælles visumsystem, hvor både de danske repræsentationer, Udlændingestyrelsen, Udenrigsministeriet, Indenrigsministeriet og politiet vil blive tilsluttet. Det centrale system forventes at kunne tages i anvendelse den 25. marts 2001. På det tidspunkt vil en del af repræsentationerne være direkte tilkøbet. De øvrige repræsentationer vil på anden vis være i stand til at udstede visum under overholdelse af Schengen-reglerne.

En revideret udgave af Schengen-landenes fælles konsulære instruks om visum, der blandt andet indeholder en redegørelse for dansk visumpraksis, vil blive sendt til Udenrigsministeriets repræsentationer i forbindelse med Danmarks indtræden i det praktiske Schengen-samarbejde.

Efter Schengen-reglerne kan et Schengen-land, der ikke har en ambassade eller et konsulat i et konkret tredjeland, lade sig repræsentere af et andet Schengen-land med henblik på visumudstedelse i det pågældende tredjeland. De nordiske lande forventer inden den 25. marts 2001 at indgå aftaler om etablering af et samarbejde herom.

Endvidere vil der blive indgået en aftale mellem Danmark og Island, hvorefter Danmark repræsenterer Island med henblik på visumudstedelse i alle tredjelande, hvor Danmark har en repræsentation.

I tredjelande, hvor ingen nordiske lande har repræsentationer, er Tyskland, Frankrig, Holland og Italien blevet anmodet om at repræsentere de nordiske lande med henblik på visumudstedelse.

Udlændingestyrelsen og Udenrigsministeriet har iværksat uddannelsesprogrammer for personale med ansvar for visumspørgsmål.

Grænsekontrol.

Rigspolitichefen iværksatte i februar 1999 et projektarbejde (Schengen-kontrolprojektet) med henblik på at overveje og fremkomme med anbefalinger vedrørende gennemførelsen af Schengen-regelsættets kontrolordninger for dansk politis vedkommende. Projektarbejdet blev koordineret af en styregruppe bestående af repræsentanter for Rigspolitichefen, Politidirektøren i København, Foreningen af Politimestre i Danmark, Politiforbundet i Danmark, Politimesteren i Gråsten og Politimesteren i Nakskov. Styregruppen har på baggrund af projektarbejdet udarbejdet en rapport af 28. februar 2000, som Rigspolitichefen den 6. marts 2000 har sendt til Justitsministeriet.

Rapporten indeholder en række overvejelser og anbefalinger vedrørende tekniske og organisatoriske forhold i forbindelse med tilrettelæggelsen dels af personkontrollen ved de ydre Schengen-grænser, herunder vedrørende kontrol af f.eks. fly, færger, krydstogtskibe, fragtskibe, fiskefartøjer og lystfartøjer med destination til eller fra lande uden for Schengen-området, dels af den omlægning af den interne kontrol, der vil følge af ophævelsen af den systematiske personkontrol ved Danmarks indre Schengen-grænser.

Rigspolitiet har på baggrund af styregruppens rapport udarbejdet forslag til koncepter for den praktiske gennemførelse af grænsekontrollen i forhold til henholdsvis fly- og skibstrafik. Disse koncepter indgår i Indenrigsministeriets arbejde med henblik på en ændring af udlændingebekendtgørelsen.

2.3.1 Ydre Schengen-grænser.

Ved de ændringer i udlændingelovgivningen, der er gennemført med henblik på Danmarks deltagelse i Schengen-samarbejdet, skal ind- og udrejsekontrol ved de ydre Schengen-grænser finde sted i overensstemmelse med Schengen-konventionens artikel 6, ligesom afvisning af tredjelandsstatsborgere skal ske i overensstemmelse med Schengen-konventionens artikel 5.

I dag er 300 polititjenestemænd beskæftiget med grænsekontrol, heraf 150 i Grænsepolitiafdelingen i Tønder og Gråsten politikredse, 75 ved havne og søgrænser og 75 ved lufthavnene. I forbindelse med Danmarks

indtræden i det praktiske Schengen-samarbejde vil dette tal blive forøget med 150 polititjenestemænd med henblik på kontrollen i Københavns Lufthavn i Kastrup og i Billund Lufthavn. Pr. 1. marts 2001 vil der i den anledning blive oprettet 140 nye stillinger i Københavns Lufthavn i Kastrup og 10 nye stillinger i Billund Lufthavn.

Rigspolitichefens styregruppe har påpeget, at det efter Schengen-reglerne påhviler de respektive lande på baggrund af polititaktiske overvejelser med tilstrækkeligt mandskab at overvåge de ydre grænser mellem de godkendte grænseovergangssteder med mobile enheder med henblik på at bekæmpe grænseoverskridende kriminalitet og at undgå uautoriseret indvandring.

Styregruppen har på den baggrund anbefalet, at der indgås aftaler mellem politiet og relevante myndigheder som Forsvarsministeriet (Forsvarskommandoen), Skatteministeriet (Told & Skat), Miljøministeriet (Miljøstyrelsen) og Fødevarerministeriet (Fiskeriinspektionen) om etablering af et samarbejde med henblik på overvågning af luftrummet og søgrænsen samt gennemførelse af politimæssige indsatser til søs.

Rigspolitichefen har oplyst, at der i forhold til den aktuelle situation ikke herudover er behov for at iværksætte særlige foranstaltninger. Det bemærkes i den forbindelse, at der bortset fra nogle enkeltstående tilfælde i 1993 og 1994 ikke kendes eksempler på illegal indvandring i Danmark fra søsiden. Dette skyldes formentlig dels Danmarks geografiske placering, dels det tætte samarbejde, der inden for Østersø-regionen finder sted mellem Danmark og potentielle transitlande som f.eks. de baltiske lande og Polen.

Justitsministeriet har over for Rigspolitichefen tiltrådt, at det forberedende arbejde fortsættes i overensstemmelse med styregruppens anbefalinger. Endvidere har Justitsministeriet anmodet Rigspolitichefen om at tage kontakt til Told & Skat, Forsvarskommandoen, Miljøstyrelsen og Fiskeriinspektionen med henblik på at indgå de nødvendige aftaler mv.

Rigspolitichefen, Forsvarskommandoen og Told & Skat er i efteråret 2000 blevet enige om principperne for overvågning af luftrummet og søterritoriet i tiden efter dansk indtræden i det praktiske Schengen-samarbejde, herunder om udveksling af oplysninger, der gør det muligt at målrette overvågningen.

Det bemærkes, at de overvågningsopgaver, der tidligere henhørte under Miljøstyrelsen og Fiskeriinspektionen, nu er overført til forsvaret.

Rigspolitichefen har herudover til hensigt at anskaffe en del nyt teknisk udstyr i forbindelse med Danmarks indtræden i det praktiske Schengen-samarbejde. Udstyret vil blive anskaffet dels med henblik på gennemførelsen af kontrollen ved Danmarks ydre Schengen-grænser, dels med henblik på gennemførelsen af de omlægninger i den interne kontrol, der vil følge af ophævelsen af den systematiske personkontrol ved Danmarks indre Schengen-grænser. Rigspolitichefen har således til brug for kontrollen i Københavns Lufthavn i Kastrup, Billund Lufthavn, Københavns Havn og Esbjerg Havn rekvireret passcannere, udstyr til afsløring af falske pas, udstyr til elektronisk søgning af fingeraftryk og digitale kameraer med henblik på optagelse og elektronisk overførsel af billeder.

Indenrigsministeriet er endvidere i et samarbejde med Rigspolitichefen i færd med at fastlægge de lufthavne og havne, som efter Danmarks indtræden i det praktiske Schengen-samarbejde skal være godkendte grænseovergangssteder ved passage af Danmarks ydre Schengen-grænser, samt vilkårene for en sådan godkendelse.

2.3.2 Den interne kontrol, herunder kontrollen i de grænsenære områder.

Ved de ændringer i udlændingelovgivningen, der er gennemført som følge af Danmarks deltagelse i Schengen-samarbejdet, må ind- og udrejsekontrol ved de indre Schengen-grænser ikke finde sted.

Rigspolitichefens styregruppe har peget på, at afskaffelsen af personkontrollen ved de indre Schengen-grænser medfører et behov for at intensivere anvendelsen af interne kontroller, herunder i de grænsenære områder. Dette synspunkt gælder principielt i forhold til samtlige politikredse. Styregruppen har imidlertid lagt vægt på,

at de interne kontroller bør målrettes og tilpasses de konkrete behov. Styregruppen har i den forbindelse lagt afgørende vægt på, at politiets personaleressourcer anvendes på den mest hensigtsmæssige måde.

På den baggrund har styregruppen i rapporten anbefalet at udvide indsatsområdet for Grænsepolitiafdelingen, der er etableret i fortsættelse af regeringens handlingsplan fra maj måned 1998 for den fremtidige kontrol i grænseområdet (ved den dansk-tyske landegrænse), til at omfatte målrettede indsatser i forhold til alle former for grænseoverskridende kriminalitet i Jylland og på Fyn.

Styregruppen har endvidere anbefalet, at der etableres en tilsvarende fleksibel politienhed med udgangspunkt i Nykøbing Falster og Nakskov politikredse. Denne politienheds indsatsområde vil i givet fald være Lolland, Falster og Sjælland, herunder København. Politienheden vil kunne etableres ved anvendelse af de ressourcer, der frigøres ved afskaffelsen af personkontrollen ved færgeruterne mellem Tyskland og Danmark.

Justitsministeriet har tiltrådt, at Rigspolitichefen arbejder videre i overensstemmelse med styregruppens anbefalinger vedrørende tilrettelæggelsen af den interne kontrol, herunder i grænsenære områder.

Justitsministeriet har i den forbindelse lagt til grund, at kompetence og ansvar ved gennemførelsen af de af styregruppen anbefalede målrettede indsatser i relation til overtrædelser af udlændingeloven og grænseoverskridende kriminalitet påhviler politimesteren i den politikreds, hvor indsatsen gennemføres. Deltagende politi fra politienhederne, der organisatorisk vil høre under Tønder, Gråsten, Nakskov eller Nykøbing Falster politikredse, vil således i forbindelse med gennemførelsen af målrettede indsatser være under ledelse af politimesteren i den politikreds, hvor indsatsen gennemføres. Justitsministeriet har endvidere lagt til grund, at personale fra de to politienheder vil kunne supplere Rigspolitichefens Task Force i forbindelse med bistand til efterforskning af sager vedrørende organiseret menneskesmugling.

På den baggrund oprettes pr. 25. marts 2001 en grænsepolitiafdeling i Nykøbing Falster og Nakskov politikredse med 41 polititjenestemænd, der frigøres ved afskaffelsen af personkontrollen ved færgeruterne mellem Tyskland og Danmark. Grænsepolitiafdelingen Lolland/Falster vil få udgangspunkt i Maribo, og indsatsområdet vil være Lolland, Falster og Sjælland, herunder København.

Rigspolitichefen har med henblik på den målrettede interne kontrol, herunder kontrollen i de grænsenære områder, blandt andet indkøbt CO₂-måleudstyr, ligesom der er rekvireret specialindrettede køretøjer, som er forsynet med kontroludstyr og adgang til politiets registre.

Det er endvidere på et møde den 11. - 12. januar 2001 mellem Rigspolitichefen, de 7 regions-politiledere og Foreningen af Politimestre i Danmark aftalt at iværksætte et arbejde med henblik på en modernisering af politiets interne varslingssystemer.

Det bemærkes, at politiet ved de ændringer i udlændingelovgivningen, der er gennemført som følge af Danmarks deltagelse i Schengen-samarbejdet, kan standse et køretøj inde i landet med henblik på at kontrollere, om køretøjet transporterer en eller flere udlændinge, der er indrejst ulovligt i landet. Ransagning af køretøjer inde i landet vil alene kunne ske efter retsplejelovens almindelige regler.

2.3.3 Midlertidig grænsekontrol.

Efter Schengen-konventionens artikel 2, stk. 2, kan de respektive Schengen-lande i et begrænset tidsrum iværksætte national grænsekontrol ved de indre Schengen-grænser, når den offentlige orden eller den nationale sikkerhed kræver det.

Justitsministeriet har på den baggrund anmodet Rigspolitichefen om at overveje, hvorledes en beslutningsprocedure for midlertidig genindførelse af grænsekontrol efter Schengen-konventionens artikel 2, stk. 2, kan tilrettelægges, og hvorledes midlertidig personkontrol i givet fald kan gennemføres ved Danmarks indre Schengen-grænser, herunder havne, lufthavne og landegrænser henholdsvis til Tyskland og ved Øresundsforbindelsen til Sverige.

Beslutningsproceduren vil være fastlagt inden Danmarks indtræden i det praktiske Schengen-samarbejde den 25. marts 2001.

Politisamarbejdet.

Der har i mange år eksisteret et tæt samarbejde mellem de nordiske landes politi og anklagemyndigheder. Dette samarbejde vil fortsætte efter Danmarks indtræden i det praktiske Schengen-samarbejde.

Herudover har Danmark og Sverige den 6. oktober 1999 indgået en aftale om politimæssigt samarbejde i Øresundsregionen. Baggrunden for aftalen er etableringen af Øresundsforbindelsen, der medfører, at Danmark og Sverige får fælles landgrænse. Aftalen indeholder blandt andet bestemmelser med henblik på udmøntning af Schengen-konventionens regler om politimæssigt samarbejde, herunder bestemmelsen i Schengen-konventionens artikel 41 om grænseoverskridende forfølgelse. Folketinget vedtog den 4. maj 2000 lov nr. 318 om gennemførelsen af aftalen, og aftalen er trådt i kraft den 1. juli 2000.

I tilknytning til aftalen har Danmark og Sverige afgivet erklæringer om anvendelsen af bestemmelserne om grænseoverskridende forfølgelse i Schengen-konventionens artikel 41. Det fremgår blandt andet heraf, at svensk politi får mulighed for at fortsætte en igangværende forfølgelse på dansk territorium op til 25 km fra Øresundsforbindelsens afslutning. Svensk politi vil ikke kunne pågribe personer uden for Øresundsforbindelsens område. Der gælder ingen tilsvarende begrænsning for dansk politis forfølgelse af personer fra Øresundsforbindelsen og ind på svensk territorium. Svenske politifolk vil kunne medbringe deres tjenestevåben, men disse må alene benyttes i nødværge. Svensk politi vil i øvrigt skulle overholde dansk lovgivning og administrativt fastsatte bestemmelser under udførelsen af opgaver i Danmark.

Med henblik på en styrkelse af det politimæssige samarbejde i den dansk-tyske grænseregion er der indledt forhandlinger mellem Danmark og Tyskland om en bilateral samarbejdsaftale. Aftalen skal supplere og konkretisere reglerne i Schengen-konventionen om det politimæssige samarbejde mellem Schengen-landene. Forhandlingerne forventes afsluttet inden den 25. marts 2001.

Allerede i forbindelse med undertegnelsen af tiltrædelsesaftalen har Danmark i forhold til Tyskland fastsat en geografisk begrænsning for grænseoverskridende forfølgelse. Tyske politifolk vil således kun kunne fortsætte en forfølgelse 25 kilometer ind i Danmark. Tyske politifolk må ikke pågribe personer på dansk grund. Tyske politifolk vil kunne medbringe deres tjenestevåben, men disse må alene benyttes i nødværge. Tysk politi vil skulle overholde dansk lovgivning og administrativt fastsatte bestemmelser under udførelsen af opgaver i Danmark.

Uddannelse af dansk politi.

Rigspolitchefen har iværksat et meget omfattende informations- og uddannelsesprogram, der omfatter samtlige ansatte i politiet, med henblik at sikre, at de ansatte i politiet får kendskab til Schengen-reglerne, herunder til de specifikke regler vedrørende udførelse af kontrol og reglerne om politimæssigt samarbejde. Rigspolitchefen vil herudover udarbejde en række vejledninger og manualer, der fastlægger de overordnede retningslinier for den kontrol, som personalet skal udføre, dels ved de ydre grænser, dels inde i landet, herunder i de grænsenære områder.

Rigspolitchefen har i den forbindelse uddannet 160 instruktører til varetagelse af den teoretiske undervisning i Schengen-reglerne og 240 instruktører til varetagelse af undervisningen i Schengen-informationssystemet. Disse instruktører har herefter påbegyndt gennemførelsen af Schengen-uddannelsesprogrammet i forhold til de øvrige ansatte i politiet.

Rigspolitchefen har endvidere iværksat særlige kurser for de ansatte ved Rigsadvokaten og statsadvokaterne.

Bekæmpelse af narkotikakriminalitet.

Der pågår et tæt samarbejde mellem politi og Told & Skat om bekæmpelse af ulovlig handel med narkotika. Det kan i den forbindelse nævnes, at de nævnte myndigheder har etableret et samarbejde med henblik på

målrettede undersøgelser efter narkotika ved flyafgange og flyankomster ved toldcentret i Københavns Lufthavn i Kastrup. Politiet og Told & Skat planlægger herudover en øget indsats i forhold til Danmarks ydre Schengen-grænser.

Endvidere har Rigspolicefen oprettet en særlig koordinerings-, monitorings- og analyseenhed, der benævnes Nationalt Efterforskningsstøttecenter (NEC), blandt andet med henblik på at koordinere indsatsen mod narkotikakriminalitet. Enheden samarbejder med andre myndigheder, såvel nationale som internationale, ligesom enheden blandt andet driver et nationalt efterforskningsregister vedrørende narkotikakriminalitet. Enheden vil i forbindelse med Danmarks indtræden i det praktiske Schengen-samarbejde blive inddraget i implementeringen af Schengen-reglerne om bekæmpelse af narkotikakriminalitet.

Schengen-informationssystemet.

Det følger af § 2, stk. 1, i lov nr. 418 af 10. juni 1997 om Danmarks tiltrædelse af Schengen-konventionen, at bestemmelserne i Schengen-konventionens afsnit IV (Schengen-informations-systemet) gælder her i landet. Efter § 2, stk. 2, er Rigspolicefen ansvarlig for den centrale del af Schengen-informationssystemet, mens Registertilsynet (nu Datatilsynet) er udpeget som tilsynsmyndighed, jf. lovens § 2, stk. 3.

Lovens § 2 trådte i henhold til bekendtgørelse nr. 1366 af 20. december 2000 i kraft den 1. januar 2001.

Udviklingen af Danmarks nationale del af Schengen-informationssystemet (N.SIS) er sket i samarbejde mellem de nordiske lande. Driften af den nationale del af Schengen-informations-systemet i Danmark forestås af Rigspolicefens driftsleverandør CSC Danmark A/S, der tillige forestår driften af politiets centrale edb-systemer mv.

Danmarks nationale del af Schengen-informationssystemet (N.SIS) er et edb-register og dermed omfattet af lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger. I overensstemmelse med loven har Rigspolicefen i juli måned 2000 anmeldt systemet til Datatilsynet, der den 30. oktober 2000 har meddelt tilladelse til systemet.

Danmark blev tilsluttet Schengen-informationssystemet i december måned 2000, og fra 1. januar 2001 har dansk politi haft mulighed for at søge direkte blandt de oplysninger, der er indberettet til Schengen-informationssystemet. Politiet påbegyndte ligeledes på dette tidspunkt indberetningen af danske oplysninger til Schengen-informationssystemet.

Autoriseret personale i politiet har i dag adgang til at søge direkte blandt oplysninger i Schengen-informationssystemet fra ca. 8.400 pc-arbejdspladser, der er tilsluttet politiets landsdækkende netværk. Inden den 25. marts 2001 etablerer Rigspolicefen endvidere et mindre antal pc-arbejdspladser i danske lufthavne og havne med adgang til at søge direkte blandt oplysninger i Schengen-informationssystemet som led i gennemførelsen af ind- og udrejsekontrol.

For så vidt angår danske myndigheders indberetning af oplysninger i Schengen-informations-systemet, forventes det, at der på årsbasis vil blive indlagt ca. 50 indberetninger om eftersøgte personer, der begæres anholdt med henblik på udlevering, jf. Schengen-konventionens artikel 95. Det forventes endvidere, at der vil blive indlagt ca. 400 indberetninger vedrørende uønskede udlændinge, der nægtes indrejse, jf. Schengen-konventionens artikel 96, og ca. 140.000 indberetninger vedrørende genstande (motorkøretøjer, påhængsvogne og campingvogne, skydevåben, blankodokumenter, identitetsdokumenter og pengesedler), jf. Schengen-konventionens artikel 100.

Danmark har pr. 31. januar 2001 indlagt i alt 4478 indberetninger i Schengen-informations-systemet vedrørende genstande, jf. Schengen-konventionens artikel 100, herunder en efterlyst pengeseddel, to skydevåben, 3751 id-dokumenter og 724 køretøjer. Danmark har endvidere indlagt 45 indberetninger i Schengen-informationssystemet vedrørende personer, herunder 21 efterlysninger med henblik på udlevering, jf. Schengen-konventionens artikel 95, 12 indberetninger om forsvundne voksne eller voksne, der af hensyn til deres egen sikkerhed midlertidigt bør tages i varetægt, og seks indberetninger vedrørende mindreårige, jf.

Schengen-konventionens artikel 97, samt seks indberetninger vedrørende forkyndelser, jf. Schengen-konventionens artikel 98.

Sirene-kontoret, der blandt andet er ansvarlig for videregivelse af supplerende oplysninger i tilknytning til indberetninger i Schengen-informationssystemet, er organisatorisk placeret i en sektion hos Rigspolitechefen. Det er hensigten, at sektionen den 25. marts 2001 skal have 39 ansatte, hvoraf ca. 20 vil være beskæftiget med Sirene-funktioner.

Retligt samarbejde.

Schengen-konventionen indeholder en række bestemmelser om gensidig retshjælp i straffesager, herunder om direkte fremsendelse mellem de retlige myndigheder. Justitsministeriet vil på den baggrund udarbejde en ny vejledning om behandlingen af anmodninger om gensidig retshjælp i straffesager.

Vejledningen vil indeholde retningslinier for de danske myndigheders behandling af anmodninger om retshjælp og vil blandt andet indeholde en redegørelse om Schengen-konventionens bestemmelser om gensidig retshjælp i straffesager. Det vil i den forbindelse blive præciseret, at retsanmodninger vil kunne sendes direkte mellem de retlige myndigheder i Danmark og de retlige myndigheder i de andre Schengen-lande. Vejledningen forventes færdiggjort inden den 25. marts 2001.

• Grønland og Færøerne.

Det fremgår af artikel 5, stk. 1, i Danmarks tiltrædelsesaftale til Schengen-konventionen, at bestemmelserne i aftalen ikke finder anvendelse på Færøerne og i Grønland.

I aftalens artikel 5, stk. 2, er det imidlertid bestemt, at der ikke udføres kontrol af personer, der rejser mellem på den ene side Grønland og Færøerne og på den anden side de stater, der har tilsluttet sig Schengen-konventionen og Samarbejdsaftalen med Norge og Island.

Disse bestemmelser er indsat, fordi Grønland og Færøerne på den ene side ikke er medlemmer af Den Europæiske Union, men på den anden side er omfattet af den rejseordning, der er fastlagt inden for rammerne af Den Nordiske Pasunion. Efter denne ordning kan nordiske statsborgere frit rejse mellem de nordiske lande over godkendte grænseovergangssteder uden at medbringe pas og uden at gennemgå paskontrol. Andre statsborgere end nordiske kan li geledes rejse mellem de nordiske lande over godkendte grænseovergangssteder uden at skulle gennemgå paskontrol, men sådanne statsborgere skal medbringe pas eller anden godkendt rejselegitimation.

Det fremgår af den fælles erklæring i slutakten til den danske tiltrædelsesaftale, at bestemmelserne i aftalen bringes i anvendelse, når forudsætningerne herfor er opfyldt i forhold til de andre Schengen-lande, og når kontrollen ved de ydre grænser er blevet effektiv, samt når Eksekutivkomitéen har konstateret, at de regler, den finder nødvendige for gennemførelsen af effektive kontrol- og overvågningsforanstaltninger ved de ydre grænser på Færøerne og i Grønland samt de nødvendige kompenserende foranstaltninger, herunder benyttelse af Schengen-informationssystemet, er trådt i kraft og er blevet effektive.

Rådet traf den 1. december 2000 afgørelse om en fuldstændig gennemførelse af Schengen-reglerne i forhold til Danmark og de øvrige nordiske lande med virkning fra den 25. marts 2001, dog således at reglerne vedrørende Schengen-informationssystemet skulle bringes i anvendelse i forhold til de nordiske lande med virkning fra den 1. januar 2001.

Dette betyder, at de nødvendige kompenserende foranstaltninger, der efter slutakten skal gennemføres på Færøerne og i Grønland, skal være gennemført inden den 25. marts 2001.

Justitsministeriet, Udenrigsministeriet og Udlændingestyrelsen har i samarbejde med de grønlandske og færøske myndigheder udarbejdet to notater om gennemførelsen af artikel 5, stk. 2, i Danmarks tiltrædelsesaftale til Schengen-konventionen i forhold til henholdsvis Grønland og Færøerne.

Notaterne indeholder en oversigt over de Schengen-regler, som efter Danmarks, Grønlands og Færøernes opfattelse er relevante i forhold til Grønland og Færøerne.

Det understreges i notaterne, at man fra dansk, grønlandsk og færøsk side er enig i, at kontrollen ved de ydre grænser i Grønland og på Færøerne skal gennemføres i overensstemmelse med Schengen-reglerne. I forbindelse med tilrettelæggelsen af kontrollen bør man imidlertid tage hensyn til de grønlandske og færøske ønsker om at videreudvikle turismeerhvervet og råstofsektoren. Gennemførelsen af kontrollen bør derfor ikke hindre den eksisterende persontrafik med tilknytning til disse områder eller hindre yderligere udvikling heraf. For Grønlands vedkommende bør man endvidere tage hensyn til den fastboende befolknings passage af grænsen mellem Canada og Grønland.

Notaterne er udarbejdet med henblik på evalueringen af de nordiske lande og er forelagt for den arbejdsgruppe i rådsregi, der er ansvarlig for at gennemføre evalueringen af de nordiske lande forud for de nordiske landes indtræden i det praktiske Schengen-samarbejde.

Notaterne er oversendt til Folketingets Retsudvalg den 28. september 1999.

Justitsministeriet gennemførte endvidere i september måned 1999 to besøg henholdsvis i Grønland og på Færøerne med deltagelse af centralt placerede embedsmænd fra EU-landene, Rådssekretariatet, Norge og Island.

Besøgene havde til formål at give deltagerne indsigt i de særlige forhold, der gør sig gældende i Grønland og på Færøerne. Deltagerne fik i den forbindelse mulighed for at møde repræsentanter for hjemmestyremyndighederne, politiet, lufthavnsmyndighederne og de to rigsombud, ligesom deltagerne fik mulighed for at danne sig et indtryk af de geografiske og demografiske forhold.

- **Evalueringen af de nordiske lande.**

De nordiske lande har i tæt samarbejde truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på landenes indtræden i det praktiske Schengen-samarbejde.

Schengen-landenes evaluering af de nordiske lande blev indledt i begyndelsen af år 2000, hvor de nordiske lande besvarede et omfattende spørgeskema vedrørende iværksatte og forberedte foranstaltninger med henblik på landenes indtræden i det praktiske Schengen-samarbejde.

I løbet af foråret 2000 gennemførte Schengen-landene evalueringsbesøg i de nordiske lande vedrørende databeskyttelse og politisamarbejde. I forbindelse med evalueringsbesøgene fik de deltagende repræsentanter fra Schengen-landene mulighed for at møde repræsentanter for relevante myndigheder, herunder registermyndigheder, i de respektive nordiske lande, ligesom de f.eks. i Danmark fik mulighed for at besigtige lokaliteterne for bl.a. Sirene-kontoret, virksomheden CSC, der skal drive den danske nationale del af Schengen-informationssystemet (N.SIS), samt Øresundsforbindelsen.

Der er udarbejdet to rapporter om resultaterne af evalueringsbesøgene. Rapporterne er generelt positive i bedømmelsen af de nordiske lande. Rapporterne indeholder tillige enkelte anbefalinger i forhold til de nordiske lande, bl.a. med henblik på indsamling af oplysninger til brug for det politimæssige samarbejde, ligesom der anmodes om yderligere oplysninger vedrørende bl.a. den organisatoriske tilrettelæggelse af Sirene-kontorerne i de nordiske lande og om anvendelsen af de såkaldte "nordic alerts" (nordiske efterlysninger).

På et møde den 29. maj 2000 i Det Blandede Udvalg på ministerniveau med deltagelse af Norge og Island tog ministrene de foreløbige evalueringresultater vedrørende databeskyttelse og politisamarbejde til efterretning. I tilknytning til mødet vedtog Rådet (retlige og indre anliggender) et udkast til rådskonklusioner vedrørende evalueringen af de nordiske lande.

I konklusionerne noterede Rådet sig med tilfredshed de betydelige fremskridt i det forberedende arbejde med henblik på Schengen-reglernes iværksættelse i forhold til de nordiske lande.

Samtidig fastslog Rådet, at der ikke vil være grund til på ny at vurdere det forberedende arbejde på de evaluerede områder, hvis forudsætningerne i de foreløbige evalueringsrapporter opfyldes rettidigt.

Endelig henstillede Rådet, at det forberedende arbejde fortsættes med henblik på forelæggelsen af en fuldstændig evalueringsrapport.

De nordiske lande har efterfølgende orienteret de øvrige Schengen-lande om de iværksatte foranstaltninger med henblik på opfølgning af anbefalingerne i rapporterne.

I juni 2000 gennemførte Schengen-landene evalueringsbesøg vedrørende det konsulære visumsamarbejde. For Danmarks vedkommende fandt besøget sted den 19. juni 2000 på den danske ambassade i Moskva. I forbindelse med besøget blev de deltagende repræsentanter fra Schengen-landene orienteret om de nuværende sagsge på ambassaden og om planlagte tiltag med henblik på opfyldelse af Schengen-reglerne vedrørende visum- samarbejdet.

Der er udarbejdet en rapport om evalueringsbesøgene. Rapporten er generelt positiv i bedømmelsen af de nordiske lande.

I efteråret 2000 gennemførte Schengen-landene evalueringsbesøg vedrørende kontrollen ved de ydre Schengen-grænser. For Danmarks vedkommende blev der gennemført besøg vedrørende sø- og luftgrænser i september måned. Deltagerne i besøget fik mulighed for at møde repræsentanter for de relevante myndigheder, herunder Rigspolitichefen, Politidirektøren i København, Politimestrene i Esbjerg og Varde, Told&Skat, Forsvarskommandoen, ligesom de fik mulighed for at besigtige Københavns Havn, Esbjerg Havn, Københavns Lufthavn i Kastrup og Billund Lufthavn. Under evalueringsbesøget blev deltagerne orienteret om det forberedende arbejde med henblik på gennemførelsen af kontrollen ved de ydre grænser i forbindelse med Danmarks indtræden i det praktiske Schengen-samarbejde, herunder kontrolkoncepter, organisatorisk tilrettelæggelse, uddannelse af politiets personale, planlagte anskaffelser for så vidt angår udstyr samt planlagte bygningsmæssige foranstaltninger.

Der er udarbejdet en samlet rapport om disse evalueringsbesøg. Rapporten er generelt positiv i bedømmelsen af de nordiske lande, idet rapporten dog indeholder enkelte anbefalinger for så vidt angår bygningsmæssige foranstaltninger, udstyr og uddannelse i de nordiske lande. Rapporten konkluderer, at de nordiske lande har tilvejebragt et tilfredsstillende retligt grundlag for en gennemførelse af Schengen-reglerne, og at evalueringskomitéen er overbevist om, at de nordiske lande vil opfylde betingelserne for Schengen-reglernes iværksættelse, hvis landene tager højde for komitéens anbefalinger. Samtidig peger evalueringskomitéen på, at der inden marts måned 2001 bør gennemføres besøg i større internationale lufthavne i de nordiske lande (herunder Københavns Lufthavn i Kastrup og Billund Lufthavn) samt i større havne med internationale anløb (herunder Københavns Havn og Esbjerg Havn) med henblik på at sikre, at det forberedende arbejde, herunder de bygningsmæssige og andre nødvendige foranstaltninger med henblik på Schengen-reglernes anvendelse, er gennemført.

De nordiske lande har tilkendegivet, at de vil efterkomme anbefalingerne i rapporten og har fremlagt detaljerede oversigter over, hvordan og hvornår den resterende del af det forberedende arbejde vil blive gennemført.

Schengen-landene vil på den baggrund og i overensstemmelse med rådsafgørelsen af 1. december 2000 gennemføre supplerende besøg i løbet af februar måned 2001 i de nordiske lande med henblik på at kontrollere, at det forberedende arbejde, herunder de bygningsmæssige og andre nødvendige foranstaltninger med henblik på Schengen-reglernes anvendelse, er gennemført.

Endvidere har Schengen-landene i januar måned 2001 gennemført evalueringsbesøg vedrørende Schengen-informationssystemet, der blev bragt i anvendelse i forhold til de nordiske lande med virkning fra den 1. januar 2001. Besøget i Danmark fandt sted den 10. {SPA} 13. januar 2001, hvor deltagerne i evalueringsbesøget fik mulighed for at møde repræsentanter fra de relevante myndigheder, herunder Rigspolitichefen, Københavns Politimestrene i Glostrup og Helsingør samt Datatilsynet, ligesom de fik mulighed for at besigtige Sirenekontoret, virksomheden CSC, der driver den danske del af Schengen-informationssystemet (N.SIS), og at

aflægge besøg i Glostrup og Helsingør politikredse samt på Station 1 og 6 under Københavns Politi. Rapporten om besøget foreligger endnu ikke.

Rapporterne vedrørende evalueringsbesøgene i januar og februar 2001 vil blive drøftet i den relevante arbejdsgruppe i rådsregi med henblik på, at Rådet i slutningen af februar 2001 kan bekræfte beslutningen om den fulde gennemførelse af Schengen-reglerne i de nordiske lande med virkning fra den 25. marts 2001.